

ЯКІВ ЩОГОЛІВ

ХАТА

Наша хата під горою, край долини,
У вишневому садочку та в калині;
Попід лісом млин подався у ставочок,
Через воду перекинувся місточок.

Наші ниви золотіють так, як сонце;
Вишні й сливи лізуть з гілок у віконце.
Нашу гору всі далеко знають,
Добрі люди нашу хату привітають.

ОСІНЬ

Висне небо синє,
Синє, та не те;
Світе, та не гріє
Сонце золоте.
Оголилось поле
Од серпа й коси;
Ніде приліпитись
Крапельці роси.
Темная діброва
Стихла і мовчить;
Листя пожовтіле
З дерева летить.
Хоч би де замріла
Квіточка одна;
Тільки й червоніє,
Що горобина.
Здалека під небом
В вирій летючи,
Голосно курличуть
Журавлів ключі.

СТЕП

Іду шляхом; сонце сяє,
Вітер з травами говоре;

Перед мною і за мною
Степ колишеться, як море;

А затихне вітер буйний, —
Степ, мов камінь,
не двигнеться

І, як килимом багатим,
Ввесь квітками убереться.

Он нагнулась тирса біла,
Звіробой скрутив стебельці,
Червоніє материнка,
Як зірки, горять козельці;

Крикнув перепел в ярочку,
Стрепет приснув
над тернами;
По кущах між дерезою
Ходять дрохви табунами.
Тихо всюди; тільки де-де
Вітеречок пронесеться
Та на землю із-під неба
Пісня жайворонка ллється...

ЧЕРЕДНИЧКА

Гомонять, що я сирітка
І сиріткою зросла;
Що мене ще змалу тітка
В череднички оддала.
От від ранку і до нічки
Все пасу я теличок...
Гей, телички, гей, телички!
Час нам з вами у лісок!
Знаю я, що ви дрочені,
І що тільки задивись,
Зараз ви в чужі ячмені
Піднялись і подались.
Так з ячменів вас швиденько
На толоку проженуть;
А мене поб'ють любенько,
Ще й заплакати не дадуть.

Будуть лаяти й казати:
«П'ять рублів тобі на рік,
Годувати, одягати,
Ще й свитина й черевик!»

Де ж та свита й черевички?
Відкіля вони взялись?
Гей, телички, гей, телички!
Добре літечком пастишь!

А полле осіння хлюща
І посиплеться листок, —
Нам огидне гай і пуща,
Як промокнем до кісток.

Встань, матусю, з домовини,
Та на доню подивись;
Пригорнися до дитини,
Як горнулася колись.

А не схочеш, мамо, встати,
Так одна сирітці річ:
В чередничках пропадати
Літо й осінь, день і ніч.

Вечір хилиться до нічки,
Світ тікає від очей...
Гей, телички, гей, телички!
Час додому нам, — гей, гей!